Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Sciences

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 7, Sayı: 46, Haziran 2020, s. 592-601

ISSN: 2149-0821 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/SOBIDER.43931>

Saniye ARICAN

Bartın Üniversitesi Temel Eğitim Alanında Yüksek Lisans Öğrencisi,
arican.saniye@gmail.com

Doç. Dr. Muamber YILMAZ

Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Alanı
muamberyilmaz@bartin.edu.tr

BARTIN İLİ GENELİNDE UYGULANMAKTA OLAN KİTAP OKUMA PROJESİNE YÖNELİK SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Özet

Araştırmanın amacı Bartın ili genelinde uygulanmakta olan kitap okuma projesine yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin değerlendirilmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu Bartın il merkezindeki ilkokulda görev yapan 50 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden betimsel model kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından 4 maddeden oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun hazırlanmasında uzman görüşü alınmıştır. Veriler içerik analizi yöntemine göre değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde, istatistiksel işlemlerden yüzde kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; sınıf öğretmenlerinin %60'ının kitap okuma etkinliğinin ilk ders saatinde yapılmasını uygun bulmadığı, %86'sı kitap okuma etkinliği sonrası öğrencilerden okudukları sayfa sayısının alınmasını gerekli görmediği, %88'i kitap okuma etkinliğinin ders saati ile birleşmesi sonucunda ders süresinin 60 dakika olmasının dersin verimini olumsuz yönde etkilediğini düşündükleri tespit edilmiştir. Bunun yanında sınıf öğretmenlerinin %70'inin kitap okuma etkinliğinin öğrenciye okuma alışkanlığı kazandırdığını beyan ettikleri saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Okuma, okuma alışkanlığı, kitap okuma projesi

EVALUATION OF THE OPINIONS OF THE PRIMARY TEACHERS ABOUT THE BOOK READING PROJECT BEING IMPLEMENTED THROUGHOUT THE CITY OF BARTIN

Abstract

The aim of the research is to evaluate the opinions of the classroom teachers about the book reading project being implemented throughout Bartın province. The study group of the research consists of 50 classroom teachers working in primary school in Bartın city center. Descriptive model, one of the qualitative research methods, was used in the research. As the data collection tool, a semi-structured interview form consisting of 4 items was prepared by the researcher. Expert opinion was taken in the preparation of the semi-structured interview form. The data were evaluated according to the content analysis method. In the analysis of the data, percent of the statistical processes were used. As a result of the research; 60% of classroom teachers did not find it appropriate to hold the book reading activity in the first lesson time, 86% did not consider it necessary to take the number of pages they read from the students after the book reading activity, and 88% of the book reading activity combined with the lesson time was 60 minutes. It was determined that they thought it negatively affected the yield. In addition, it was found that 70% of the classroom teachers declared that the book reading activity gained the student the habit of reading.

Keywords: Reading, reading habits, book reading project.

GİRİŞ

Okuma, kişinin yaşamı boyunca gerçekleştirmeye ihtiyaç duyduğu bir eylemdir. Çünkü okuma eylemi, sosyal bir varlık olan insanın, yaşamını devam ettirmesine yardım eden bir araçtır. İnsan sosyal yaşamında; okulda, sokakta, alışverişte, çarşıda, pazarda, hastanede, trafikte, iş yerinde sürekli okuma eylemiyle karşı karşıya kalır. Bu karşılaşmada okuyazar olan kişiler için yaşam okuyazar olmayanlara göre daha kolaydır. Okuma zihinsel ve karmaşık bir süreci ifade etmektedir. Ayrıca okuma insanın öğrenme yollarından birisidir.

Genellikle, öğrendiklerimizin % 1'ini tatma, % 1,5'ini dokunma, % 3,5'ini koklama, % 11'ini işitme, % 83'ünü görme duyusu yoluyla elde etmekteyiz. Bu sonuçlara göre, göze ve kulağa hitap eden okumanın öğrenmede %94 gibi önemli bir orana sahip olduğu ortaya çıkmaktadır (Yalçın, 2002:47). Okuma, yazıya geçirilmiş bir metne bakarak bunu sessizce çözümleyip anlamak veya aynı zamanda seslere çevirmektir (TDK, 1988). Okuma, ön bilgilerini kullanarak duyu organlarıyla alınan sembollerin zihinsel işlemler sonucunda metinlerin anlam kurulması sürecidir (Yılmaz, 2019). Anlamadan yapılan okuma, okuma değil seslendirmedir. (Yılmaz, 2018).

Okuma üzerine alanyazında birçok tanım yapılmıştır. Her ne kadar tanımlar birbirinden farklı da gözükse aslında tüm tanımlar iki kavramdan bahsetmektedir. Bu kavramlar tanıma ve anlamlandırmadır.

Tanıma, harflerin, kelimelerin tanınması olup, duyuşsal bir etkinliktir (Dökmen, 1994). Okuyucu öncelikle materyali algılar tanır tanıyamadığı bir kelime üzerine zihinsel bir süreç başlatır. Tanıma ile birlikte anlamlandırma süreci de başlamaktadır.

Anlamlandırma ise bireyin okuduğu metinde karşılaştığı yeni bilgilerle eski bilgiler arasında ilişki kurması sonucunda yeni bir öğrenmeye ulaşmasıdır (Yılmaz, 2018). Hem kelimelerin özel şekillerini tanıma, hem de söz gelişinden yararlanılması bakımından okumanın en önemli unsurunu teşkil eder (Aytaş, 2005). Pearson ve arkadaşlarınınca (1979) yapılan deneysel çalışmada okunan metinle ilgili ön yaşantıya sahip olan okuyucuların olmayanlara göre okuduklarını daha iyi anladıkları ortaya konulmuştur.

Okuma becerisi, zaman okuma yazmayı öğrenmiş olma anlamında kullanılmaktadır. Fakat ilk okuma, okuma becerisinin sadece başlangıcıdır. Bu yüzden, “okuyabilme”yi okuma becerisiyle beraber tutmak doğru değildir. Okuma yazma öğrenilmiş olsa bile, bu temel beceri, ancak sürekliliği sağladığında ve geliştirildiğinde bir anlam kazanır (Coşkun, 2002). Bu süreklilikte okuma alışkanlığı kazanma ile alakalıdır.

Alışkanlıklar insan yaşamında sürekli var olan, yaşantısında fazlasıyla etkili ve belirleyici rolü bulunan, fiziksel, duyuşsal, zihinsel ve toplumsal davranışlarını yönlendirerek kişiliklerini ve karakterlerini oluşturan davranışlardır. Alışkanlıklar insanların hayatları boyunca var olacak, düzenli ve sürekli bir biçimde kendini gösterecek, doğumla birlikte değil, öğrenilerek elde edilecek davranış türleridir. Bir davranışın alışkanlık olması için kendini düzenli ve sürekli olarak göstermesi gerekmektedir (Orhan, 2017).

Donald D. Schroeder’e göre ise alışkanlık davranışlarımızı, düşüncelerimizi veya duygularımızı yönlendiren ve zamanla da otomatik bir tepki haline dönüşen sonradan edinilme bir taslaktır (akt., Sökmensüer, 2011). Okuma alışkanlığı; bireyin bir ihtiyaç ve zevk kaynağı olarak algılaması sonucu okuma eylemini hayatı boyunca, sürekli, düzenli ve eleştirel bir biçimde gerçekleştirmesidir (Yılmaz, 1993). Okuma alışkanlığını kazanmanın en önemli ögesi okumayı sevmektir. Bu sebeple okuma alışkanlığının kazandırılmasında öğretmenlere düşen en temel görev çocukları bıktırmadan okumayı sevdirmektir. Okumanın alışkanlık hâline gelmesinde rol oynayan birçok etken bulunmaktadır. Bunlar; aile toplum, okul ve öğretmendir (Gürcan, 1999).

Okuma alışkanlığını kazanmak için bireylerin çok küçük yaşlardan itibaren bu konuda bilinçlendirilmeleri gerekmektedir. Özellikle okuma becerisinin kazanıldığı ilköğretim yılları okumaya karşı ilginin belirlendiği ve okuma alışkanlığı kazanmada temellerin atıldığı dönemdir (Bayram, 2017).

Okuma alışkanlığı kazandırmak amacıyla Bartın İl Mili Eğitim Müdürlüğü 2019 yılında Bartın il merkezindeki ilköğretim, ortaokul ve liselerde kitap okuma projesi başlatmıştır. Bu projenin yapılma gerekçesi olarak; kitap okuma alışkanlığının istenilen düzeyde olmaması, kitap seçimi konusunda bilinçsizlik, eğitim kurumlarındaki güncel kitap tür ve sayısının yetersizliği, kitap okumanın ödev olarak verilmesi ve katı kurallara bağlanması, kitaba erişim konusunda güçlük yaşanması, yalnızca okuma hızına yönelik çalışmalar yapılması, okuma kültürü konusunda olumlu örneklerin yeterince yaygınlaştırılmaması ifade edilmiştir. Bu sebeplerden dolayı kitap okumayı yaşam tarzı haline getirmek, Bartın ilinde kitap okuma düzeyini yükseltmek ve bilinçli kitap okuma alışkanlığı kazandırmak amacıyla bu proje yapılmıştır.

Kitap okuma projesi kapsamında; kitap okuma alışkanlığının kazandırılmasında, eğitimcilere model sunmak, kitap okuma alışkanlığının artırılması ile ilgili planlamada okullara yardımcı olmak, okuma alışkanlığı ile ilgili sorunları daha iyi tespit etmek için öğrencilerin ve öğretmenlerin okuma alışkanlıklarına dair veri ve istatistik toplamak, öğrencilere ve öğretmenlere okuma fırsatı sunmak için program dâhilinde uygun zaman oluşturmak, kitap seçimini öğrenci ve öğretmenlerin kendilerine bırakarak, ilgi ve seviyeye uygun kitap seçimi becerisi geliştirmek, seçilen kitaplara erişimde planlama yapılmasını sağlamak, kitap okuma ortamını, motivasyonu artıracak şekilde düzenleme becerisi kazandırmak, öğrencilerin okuma becerileri edinmesi konusunda öz düzenleme yapmasına imkân sağlamak gibi hedefler belirlenmiştir (Bartın İl Milli Eğitim Müdürlüğü, 2019).

Kitap Okuma Projesinin tanıtımına yönelik eylül ayı içerisinde İl Milli Eğitim Müdürlüğü Ar-Ge Ekibince projenin tanıtımı İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri ve Okul Müdürlüklerine yapılmıştır. Ayrıca projenin kamuoyuna tanıtımı İl Milli Eğitim Müdürlüğü Strateji Geliştirme Şubesi tarafından yapılmıştır. Proje kapsamında okullarda okutulacak kitaplar inceleme komisyonu denetiminden sonra öğrencilerin gelişim dönemlerine ve seviyelerine uygun olarak belirlenerek, okutulacak kitapların listesi çıkarılmış, okutulacak kitapların içeriğinin milli ve manevi değerlere uygun olmasına, yasaklanmış ve zararlı yayınlara yer verilmemesine dikkat edilmiştir.

Kitap okuma projesine bağlı olarak yapılacak olan kitap okuma etkinliği 2019-2020 eğitim öğretim yılı kapsamında hafta içi her gün ilk ders saatinde 20 dakika olarak yapılmıştır. Böylece 40 dakikalık ilk derse, 20 dakikalık okuma etkinliği eklenmiştir. Etkinlik bittikten sonra öğrencilerden okudukları sayfa sayıları öğretmenler tarafından alınarak verilen çizelgelere not edilmiş ve ardından ara verilmeden derse geçilmiştir. Okuma saatinde öğrencilerle birlikte tüm personelin okuma etkinliğine katılması sağlanmıştır. Toplu okuma etkinliklerinin her okulun internet sitesinde duyurulması planlanmıştır.

Okuma alışkanlığı kolay kazanılan bir beceri değildir. Çocuğa okuma alışkanlığının kazandırılması büyük ölçüde okul öncesi dönemde okumayla ilgili yapılacak etkinliklere dayanmaktadır. Çünkü okul öncesi dönem, okuma alışkanlığı için kritik dönemdir. Kritik dönem bir davranışın kazanılması için en uygun dönemi ifade etmektedir. Bu kritik dönemde çocuk okumaya hazır hale gelmektedir. Yılmaz'a göre (2018) Türk insanının okumayı alışkanlık haline getiremeyişinin en önemli nedeni okumaya hazır oluşluğa yeterince önem vermemekten kaynaklanmaktadır.

Gelişmiş ülkelerde çocuk okula gitmeden kitap okumayla ilgili etkinliklerle karşılaşmaktadırlar. Bu etkinliklerden en önemlisi ailenin çocuklarına sesli olarak kitap okumasıdır. Ailenin çocuğa yaptığı sesli okuma sayesinde çocuk okumaya karşı olumlu tutum geliştirmektedir. Bunun yanında çocuğun evde eğitsel faaliyetlerde bulunmasını sağlamak da onun okumaya hazır olmasına katkı sağlamaktadır. Örneğin çocuğun evde resim yapması etkinliği, onun kalemi doğru tutmayı öğrenmesinin sağlayabilir. Bu yönüyle bu araştırmada 2019 yılında Bartın İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından uygulanmakta olan Kitap Okuma Projesi Etkinliğine yönelik öğretmen görüşleri incelenmiştir.

Araştırmanın amacı

Araştırmanın amacı Bartın İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından uygulanmakta olan Kitap Okuma Projesi Etkinliğine yönelik öğretmen görüşlerini incelemektir.

Alt Problemler

Kitap okuma projesi kapsamında;

1. Kitap okuma etkinliğinin ilk ders saatinde yapılmasına yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
2. Kitap okuma etkinliği sonrasında öğrencilerden okudukları sayfa sayısının alınmasına yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
3. Kitap okuma etkinliğinin öğrenciye okuma alışkanlığı kazandırıp kazandırmadığına yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
4. Kitap okuma etkinliğinin ders saati ile birleşmesinin dersin verimini olumsuz yönden etkileyip etkilemediğine yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma, betimsel modeldedir. Betimsel model, var olan bir durumu, var olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2009). Bu modellerde esas amaç, var olan durumu olduğu gibi betimlemektir. Araştırmada var olan durumu tespit etmek için araştırma modeli, betimsel model olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın Çalışma Gurubu

Araştırmanın çalışma gurubunu 2019-2020 eğitim öğretim yılında Bartın ilinde, ilkokullarda çalışan 50 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunda belirtilen katılımcı sayısı ile Bartın il merkezinde çalışan tüm öğretmenlere ulaşılmaya çalışılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formuna sınıf öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplardan elde edilmiştir. Araştırmanın amacına uygun olarak araştırmacı tarafından 4 maddeden oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formunun hazırlanmasında uzman görüşü alınmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizi, içerik analizi yöntemine göre yapılmıştır. Verilerin analizinde görüşme formundaki sorulara verilen tüm cevaplar tek tek kodlanmıştır. Bu kodlar bir üst kategoride toplanıp temalara ayrılmıştır. Araştırmada güvenilirliği sağlamak için temaların kategorileştirilmesinde 2 araştırmacının görüşü alınmıştır. Güvenirlilik 0.84 olarak hesaplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda bulunan açık uçlu sorular içerik analizi yapılarak değerlendirilmiş ve yüzde değerleri verilerek yorumlanmıştır.

İçerik çözümlemesi, birbirine benzeyen veriyi belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde kodlayarak bir araya getirmek olarak ifade edilmektedir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, ve Demirel, 2008). Öncelikle açık uçlu sorulara verilen cevaplar belirli gruplara ayrılmıştır. Araştırma benzer gruplar bir araya getirilerek yüzdeler hesaplanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen verilere yer verilmiştir. Veriler tablolar halinde gösterilmiştir.

Tablo 1. Kitap Okuma Etkinliğinin İlk Ders Saatinde Yapılmasına Yönelik Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

	Çocukların zihni daha açık oluyor. %40
Evet % 40	Yorgun olmadıkları için daha uygun. %40
	Yorumda bulunmayan. %20
Kitap okuma etkinliğinin ilk ders saatinde yapılmasını uygun buluyor musunuz? Hayır % 60 Neden?	Uykuları olduğundan okumaya adapte olamıyorlar. %50
	Kitap okuma etkinliğinin ilk derste olmasından dolayı öğrenciler derse geç geliyorlar. %20
	Ardından işlenecek derse geçişte sıkıntı yaşıyor. %30

597

Tablo 1'e göre görüşmeye katılan öğretmenlerin %60'ı kitap okuma etkinliğinin ilk ders saatinde yapılmasını uygun bulmazken, %40'ı uygun bulmamaktadır. Uygun bulmayan öğretmenlerin %50'si bunun nedenini öğrencilerin uykuları olduğundan okumaya adapta olamadıklarını, %30'u ardından işlenecek derse geçişte sıkıntıların yaşandığını, %20'si ise kitap okuma etkinliğinin ilk derste olmasından dolayı öğrencilerin derse geç geldiklerini belirtmişlerdir.

Kitap okuma etkinliğinin ilk ders saatinde yapılmasını uygun bulanların %40'ı öğrencilerin zihinlerinin daha açık olduğunu, %40'ı yorgun olmadıkları için uygun olduğunu belirtirken, %20'ı ise herhangi bir yorumda bulunmamıştır.

Tablo 2. Kitap Okuma Etkinliği Sonrasında Öğrencilerden Okudukları Sayfa Sayısının Alınmasına Yönelik Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

	İleriye dönük istatistik oluşmasını sağlıyor. % 28,57
Evet % 14	Çocukları motive ediyor. %71,47
Kitap okuma etkinliği sonrasında öğrencilerden okudukları sayfa sayısının alınmasını gerekli buluyor musunuz? Neden?	Öğrenciler sayıyı çarpıtıyor. %51,16
Hayır %86	Etkinlik amacından uzaklaşıyor. %30,23
	Önemli olan sayı değil niteliktir. %18,60

Tablo 2'ye göre görüşmeye katılan öğretmenlerin %86'sı kitap okuma etkinliği sonrasında öğrencilerden alınan sayfa sayısını gereksiz bulurken, %14'ü gerekli bulmaktadır. Gerekli bulmayan öğretmenlerin %51,16'sı öğrencilerin sayıyı çarpıtarak söylediğini, %30,23'ü etkinliğin amacından uzaklaştığını, %18,60'ı ise önemli olanın sayı değil nitelik olduğunu söylemektedirler.

Kitap okuma etkinliği sonrasında alınan sayfa sayılarını gerekli bulanların %71,472 si çocukları motive ettiğini, %28,57'si ise ileriye dönük istatistik oluşmasını sağladığı görüşündedirler.

Tablo 3. Kitap Okuma Etkinliğinin Öğrenciye Okuma Alışkanlığı Kazandırıp Kazandırmadığına Yönelik Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

Kitap okuma etkinliğinde okuma etkinliklerinin öğrenciye okuma alışkanlığı kazandırdığını düşünüyor musunuz? Neden?	Evet %70	Düzenli ve kontrollü bir okuma sağlandığından. %54,28
		Herkes aynı anda okuduğundan.%28,57
		Yorum belirtmemiş. %14,28
	Hayır %30	Okulda okuduğunu söyleyerek evde kitap okumuyorlar. %20
		Zorunluluk olduğundan. %53,33
		Zamansız ve plansız bir uygulama. %26,66

Tablo 3'e göre görüşmeye katılan öğretmenlerin %70'i kitap okuma etkinliğinin öğrenciye okuma alışkanlığı kazandırdığını düşünürken, %30'u kazandırmadığını düşünmektedir. Okuma alışkanlığını kazandırdığını düşünen öğretmenlerin %54,28'i düzenli ve kontrollü bir okuma sağlandığını, %28,57'si herkesin aynı anda okuma etkinliği gerçekleştirdiğini belirtirken, %14,28'i ise herhangi bir düşünce belirtmemektedir.

Kitap okuma etkinliğinde okuma etkinliklerinin öğrenciye okuma alışkanlığı kazandırdığını düşünmeyen öğretmenlerin %20'si öğrencilerin okulda kitap okuduklarını söyleyerek evde okumadıklarını, %26,66'sı zamansız ve plansız bir uygulama olduğunu, %53,33'ü ise zorunluluk olduğunu belirtmektedirler.

Tablo 4. Kitap Okuma Etkinliğinin Ders Saati İle Birleşmesinin Dersin Verimini Olumsuz Yönden Etkileyip Etkilemediğine Yönelik Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

Kitap okuma etkinliğinin ders saati ile birleşmesi sonucunda ders süresinin 60 dakika olması dersin verimini olumsuz yönden etkiler mi?	Evet %88	Öğrencinin dikkat süresinin üzerinde.% 70,45
		Öğrenci 60 dk. sınıfta durmak istemiyor.% 20,45
		Etkinlikten derse geçerken zaman kaybı çok yaşandığından ders verimli işlenememektedir. %9,09
		Kitap okuyarak zaten dinleniyorlar. % 16,6
	Hayır %12	Kitap okuma ve ders işleme birbirinden farklı etkinliklerdir.%33,33
		Yorum yok. % 50

Tablo 4'e göre görüşmeye katılan öğretmenlerin %88'i kitap okuma etkinliğinin ders ile birleşmesi sonucunda dersin 60 dakika olması dersin verimini olumsuz yönde etkilediğini düşünürken, %12'si etkilemediğini düşünmektedir. Olumsuz yönde etkilediğini düşünen öğretmenlerin %70,45'i öğrencinin dikkat süresinin üzerinde olduğunu, %20,45'i öğrencilerin 60 dakika sınıfta durmak istemediklerini, %9,09'u ise etkinlikten derse geçerken zaman kaybı yaşandığından dersin verimli işlenemediğini düşünmektedirler.

Kitap okuma etkinliğinin ders ile birleşmesi sonucu dersin 60 dakika olmasının dersin verimini etkilemediğini düşünen öğretmenlerin %16,6'sı öğrencilerin zaten kitap okuyarak dinlendiğini, %33,33'ü kitap okuma ve ders işlemenin birbirinden farklı etkinlikler olduğunu belirtirken, %50'si herhangi bir yorum yapmamıştır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırma sonucunda elde edilen sonuçlar şunlardır:

Araştırmanın birinci alt problemine verilen yanıtların sonucuna göre; çalışmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %60'ı kitap okuma etkinliğinin ilk ders saatinde yapılmasını uygun bulmamaktadır. Bunun sebebini % 50'si öğrencilerin uyku halinde olduklarından kitap okumaya yeterince adapte olamadıklarını söylemektedirler.

Araştırmanın ikinci alt problemine verilen yanıtların sonucuna göre; çalışmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %86'sı kitap okuma etkinliği sonrası öğrencilerden okudukları sayfa sayısının alınmasını gerekli görmemektedirler. Buna gerekçesi olarak sınıf öğretmenlerinin % 51,16'sı öğrencilerin okuduğu sayfa sayısını çarpıtarak söylediklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin okudukları kitabın sayfa sayılarını çarpıtarak söyleme sebepleri arasında öğretmenin gözüne girme, arkadaşlarıyla yarış halinde olma gibi sebepler bulunmaktadır.

Araştırmanın üçüncü alt problemine verilen yanıtların sonucuna göre; çalışmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %70'i kitap okuma etkinliğinin öğrenciye okuma alışkanlığı

kazandırdığını düşünmektedir. Okuma alışkanlığı kazandırdığını düşünen öğretmenlerin %54,28'i düzenli ve kontrollü bir okumanın, okuma alışkanlığı kazanmaya neden ifade etmişlerdir. Gönen, Öncü ve Işıtan (2004) ve İskender (2013)' de yapmış oldukları çalışmalarda düzenli ve kontrollü okumanın okuma alışkanlığı kazandırdığından söylemektedirler. Yılmaz (2010)' da yapmış olduğu çalışmada okuma alışkanlığının kazanılmasında hem ailenin hem de sınıf öğretmenlerinin çok büyük bir rolü olduğundan bahsetmektedir.

Araştırmanın dördüncü alt problemine verilen yanıtların sonucuna göre; çalışmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %88'i kitap okuma etkinliğinin ders saati ile birleşmesi sonucunda ders süresinin 60 dakika olmasının dersin verimini olumsuz yönde etkilediğini düşünmektedirler. Sınıf öğretmenlerinin %70,45'i atmış dakikalık sürenin, öğrencinin dikkat düzeyinin üstünde olduğunu bu durumun dersin verimini düşüreceğini ifade etmişlerdir.

Okuma alışkanlığı, çocuk okula başlamadan kazandırılmalıdır. Bunun için yapılacak tüm etkinlikler okumaya hazır olma kavramı içerisinde yer almalıdır. Okumayla ilgili yapılacak etkinlikler şunlar olabilir: Ailenin çocuğa sesli olarak kitap okuması, çocuğun eğitsel değeri olan video ve filmler izlemesi, resim yapması, karalama çalışması vb. gibi. Bunun yanında anne ve babanın model olması da çocuğun okuma alışkanlığı kazanması için önemlidir. Okumaya hazır olma ile ilgili yapılacak tüm etkinlikler, çocuğun okumaya karşı olumlu tutum geliştirmesine neden olacaktır. Okumaya karşı olumlu tutum ile okula başlayan çocuğun, okumayı öğrendiğinde onu alışkanlığa dönüştürmesi daha kolay olacaktır.

KAYNAKLAR

- Aytaş, G. (2005). Okuma eğitimi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(4) , 461-470.
- Bartın İl Milli Eğitim Müdürlüğü (2019). Araştırma geliştirme projesi altında kitap okuma projesi.
- Bayram, O. (2017). İlkokul çağı çocuklarının okuma alışkanlığı ve Yenimahalle ilçe halk kütüphanesi gezici kütüphane hizmeti.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K. E. Akgün, E. Ö, Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Coşkun, Y. D. D. E. (2002) .Okumanın hayatımızdaki yeri ve okuma sürecinin oluşumu. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 11(11), 239
- Dökmen, Ü. (1994). *Okuma becerisi ilgisi ve alışkanlığı üzerine psiko-sosyal bir araştırma*. Ankara: MEB Yayınevi.
- Gönen, M., Öncü, Ç. E., Işıtan, S. (2004). İlköğretim 5., 6.ve 7. sınıf öğrencilerinin okuma alışkanlıklarının incelemesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 164,7-35.
- Gürcan, H. İ. (1999). *Okuma alışkanlığı ile kitap yayıncılığının kültürel iletişim ve teknolojisine bağlı sorunları karşısında Türkiye koşulları temelinde bir model önerisi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- İskender, H. (2013). *Türkçe öğretmenlerinin okuma ilgileri ve öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırmaya yönelik etkinlikleri üzerine bir araştırma (Trabzon İli Örneği)*.

(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Orhan, R. (2017). Alışkanlık. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 301-316.
- Pearson, P. D., Hansen, J., and Gordon, C. (1979). The effect of background knowledge on young children's comprehension of explicit and implicit information. *Journal of Reading Behavior*, 11, 201-209.
- Sökmensüer, Y. (2011). Okuma cezası. Erişim: <http://www.hurriyet.com.tr/okuma-cezasi-18522405>.
- TDK. (1998). *Türkçe sözlük*. Ankara: TDK Yayınları.
- Yalçın, A. (2002). *Türkçe öğretim yöntemleri*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yılmaz, B. (1993). *Okuma alışkanlığında halk kütüphanelerinin rolü*. Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Yılmaz, M., ve Benli, N. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının okuma alışkanlığına yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi.
- Yılmaz, M. (2019). *Okuma güçlüğü ve tedavisi*. Ankara: Gece Akademi Yayınları.
- Yılmaz, M. (2018). Okuma eğitimi. M. Yılmaz (Ed.), *Yeni gelişmeler ışığında Türkçe öğretimi içinde* (s. 81-112). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.